

V Bruseli 4. októbra 2024
(OR. en)

13994/24

ENER 474
COMPET 981
CLIMA 332

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Rozdiely vo veľkoobchodných cenách elektrickej energie – výmena názorov

Delegáciám v prílohe zasielame podkladový dokument predsedníctva o rozdieloch vo veľkoobchodných cenách elektrickej energie na účely zasadnutia Rady TTE (energetika), ktoré sa uskutoční 15. októbra 2024.

Rozdiely vo veľkoobchodných cenách elektrickej energie

Kontext a prehľad

V posledných mesiacoch čelili stredná, východná a juhovýchodná Európa vysokým cenám elektrickej energie, pričom v čase špičiek, najmä večer, dochádzalo k prudkému nárastu cien. Tieto ceny, ktoré v niektorých prípadoch v júli a auguste 2024 prekročili 400 EUR/MWh, neprimerane ovplyvnili región juhovýchodnej Európy a vytvárali tým značný tlak na jeho hospodárstva a konkurencieschopnosť.

Členské štáty v regióne boli obzvlášť zasiahnuté, čo viedlo k problémom týkajúcim sa ich konkurencieschopnosti, a preto žiadajú o koordinované úsilie EÚ s cieľom stabilizovať ceny a zlepšiť energetickú bezpečnosť v regióne.

Komisia v úzkej spolupráci s dotknutými členskými štátmi skúma možné príčiny a faktory, ktoré mohli viesť k tejto situácii vrátane vysokého dopytu po elektrickej energii počas vlny horúčav alebo údržbárskych prác na prenosovej sústave a vo viacerých elektrárňach. Nedostatočná cezhraničná infraštruktúra takisto brzdí efektívnu distribúciu elektrickej energie medzi niektorými regiónmi, najmä v čase špičkového zaťaženia, čo zvyšuje ceny a prispieva k neefektívnosti trhu. Okrem toho nie je región juhovýchodnej Európy plne integrovaný s väčším trhom EÚ s elektrickou energiou, čo tiež môže viesť k značným cenovým rozdielom a brániť plynulému prenosu nadbytočnej energie z iných oblastí.

Región zároveň čelí výzvam súvisiacim s riadením variabilných obnoviteľných zdrojov energie z dôvodu nedostatočnej dostupnosti uskladňovania alebo iných riešení flexibility. Napríklad pokles vodnej energie v dôsledku sucha spôsobil, že niektoré členské štáty sú viac závislé od uhoľných a plynových elektrární, čo následne zvyšuje náklady.

Tieto prudké nárasty na veľkoobchodnom trhu s elektrinou – najmä v strednej a juhovýchodnej Európe – poukazujú na potrebu zvážiť cielené opatrenia, ktoré môžu účinne prispieť k posilneniu trhu s elektrinou, energetickej bezpečnosti a stability v regióne a v Únii vo všeobecnosti.

Potrebné opatrenia

S cieľom riešiť tieto výzvy, zabezpečiť riadne fungovanie trhu v celej EÚ, lepšie riadiť variabilné obnoviteľné zdroje energie a účinnejšie zosúladiť ponuku s dopytom sú potrebné značné investície do prepojení a flexibility (reakcia na dopyt, uskladňovacia kapacita atď.) nad rámec ďalších investícií do infraštruktúry, pričom sa zároveň musia umožniť cielené úpravy a mechanizmy solidarity na podporu členských štátov. Zároveň môžu byť potrebné krátkodobé opatrenia, aby sa zabránilo obdobiam vysokých cien počas zimy. Je dôležité zabezpečiť, aby sa pri vnútroštátnych rozhodnutiach zohľadňovali aj širšie regionálne vplyvy. Posilnená koordinácia medzi prevádzkovateľmi prepravných sústav a koordinácia plánovania infraštruktúry sú kľúčom k uvoľneniu plného potenciálu regiónu a k stabilizácii cien.

Usmerňujúce otázky na diskusiu

1. Aké ďalšie kroky by sa mohli prijať na zvýšenie fyzickej cezhraničnej kapacity s cieľom zlepšiť obchod medzi rôznymi regiónmi Európskej únie?
2. Je potrebné posilniť koordináciu a zabezpečiť tým, aby sa pri rozhodnutiach na úrovni krajín zohľadňoval ich širší regionálny vplyv?
3. Aké krátkodobé a dlhodobé kroky sú potrebné v regióne a na vnútornom trhu s energiou vo všeobecnosti s cieľom uľahčiť zavádzanie flexibility, zlepšiť efektívnosť cezhraničných tokov a zvýšiť transparentnosť a dostupnosť údajov o elektrine?